

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrletno K 1050.—, za mesec K 350.— Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inszerati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Veličasten shod v Mestnem domu v Ljubljani.

Včeraj ob 10. dopoldne se je vršil v Mestnem domu velik shod socialno demokratičnega delavstva, na katerem je poročal sodrug Petejan o političnem položaju, sodrug Prepeluh o socialnih nalogah delavstva, ter dr. Krivec, dr. Lemež in Tokan. O govorih podamo poročilo šele v prihodnjih številkah. Danes priobčujemo resolucije, ki jih je shod sprejel:

Politična vprašanja.

1. Zahtevamo, da Narodno vijeće v zvezi z narodnimi vladami oziroma z vsemi poverjeništvimi takoj jasno in razumljivo proglasi vse iz bivše avstro-ogrške monarhije izločeno jugoslovansko ozemlje za odrešeni del enotne jugoslovanske države, ki jo je dosedaj predstavljala svobodna Srbija in Jugoslovanski odbor v Londonu.

2. Zahtevamo, da Narodno vijeće takoj sestavi in z letaki razglasi osnovne ustavne naredbe z začasno, toda brezpogojno veljavnostjo za celo jugoslovansko ozemlje na tleh bivše avstro-ogrške monarhije. V teh ustavnih naredbah mora biti obrazložen obstoječi državni aparat in medsebojno razmerje njegovih posameznih delov. Ta provizorična ustava naj posebno jasno povdari, da je iz Narodnega vijeća izvoljeno vrhovno vodstvo začasno najvišja državna oblast, ki vrši svoje upravne posle potom začasnih narodnih vlad oziroma poverjenikov. V vseh ukrepih političnega značaja odloča Narodno vijeće.

3. Shod zahteva, da mora Jugoslovanska država postati socialna republika, ker le ta odgovarja našim socialističnim načelom.

4. V svojem manifestu z dne 10. oktobra t. l. je proglasilo Narodno vijeće, da hoče biti jugoslovanska država svobodna, moderna država, ki bo temeljila na načelih politične in gospodarske demokracije. Zahtevamo, da narodna vlada SHS v Ljubljani tudi praktično uveljavlja načela demokratizma. V svojem prvem razglasu z dne 31. oktobra t. l. pa je izdala narodna vlada v Ljubljani naslednjo določbo: »Vsi dosedani zakoni in vse dosedanje naredbe ostanejo še nadalje v veljavi«. Na podlagi te določbe pa je sedaj policijsko ravnanje SHS v Ljubljani naznanilo z odlokom z dne 8. novembra t. l., da ostanejo omejitve svobodnega zbiranja in združevanja iz policijske Avstrije še nadalje v veljavi. Ta odlok stoji v diametralnem nasprotju z načeli političnega demokratizma.

Zato zahtevamo, da Narodna vlada SHS v Ljubljani takoj preklic veljavnost zakona o društvenem pravu z dne 15. novembra 1867, d. z. št. 134 in zakona o shodnem pravu z dne 15. novembra 1867 d. z. št. 135. Nadalje zahtevamo, da preklic Narodna vlada SHS v Ljubljani takoj vse zakone in naredbe iz bivše policijske Avstrije, ki omejujejo politično svobodo državljanov. Socialisti si najodločnejše prepovedujemo politično policijo. Zahtevamo popolno politično svobodo, zahtevamo popolno svobodo zbiranja in združevanja že v prehodni dobi.

5. Shod apelira na mednarodni socialistični odbor, da skliče mednarodno socialistično konferenco v istem kraju in ob istem času, kakor se bo vršila mednarodna konferenca vojuiočih se držav.

Gospodarska in socialna vprašanja.

Štiriletna vojna je zahtevala od jugoslovanskega naroda na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije najtežje materialne in krvne žrtve. Gospodarsko je naš narod tako izmožgan, da mu preti življenski bankerot. Primanjuje nam živl in mnogih potrebnih surovin, trgovina in obrt sta deloma uničena, industrija deluje v zelo omejenem obsegu. Poleg tega pa nam preti vsled končane vojne obča brezposelnost.

Zato zahtevamo od Narodnega vijeća začasne vrhovne vlade jugoslovanskega ozemlja na tleh bivše avstro-ogrške monarhije v Zagrebu naslednje:

1. da se takoj sestavi v Zagrebu posebna interresortna komisija strokovnjakov iz celega našega jugoslovanskega ozemlja na tleh bivše avstro-ogrške monarhije, ki naj stopi takoj v zvezo z aliranimi in sosednimi državami, da doseže čimprej uvoz potrebnih živil, surovin in industrijskih produktov.

2. V svrhu podržavljenja vseh rudnikov, železnic in veleindustrije, je pri teh podjetjih takoj uvesti prisilno državno upravo in ukreniti vse potrebno, da preidejo ta podjetja čimprej v državno last. V doseg najekonomičnejše izrabe energetičnih sil na našem ozemlju, je podržaviti vse vodne sile in ustvariti strogo sistematično izrabo. Preskrba ljudstva z najpogrebnimi živili je državno organizirati. Ves izvoz in uvoz naj stoji pod strogo državno kontrolo, v kateri namen je ustvariti državno importno in eksportno centralo.

3. Da bodo delavski interesi kar najbolj zajamčeni in da bo uprava delavskih zadev kar najbolj enotna, zahtevamo takojšnjo ustanovitev oziroma dopolnitev sedanjih poverjeništev za socialno skrb v poverjeništvu za delavske zadeve in socialno skrb. Temu poverjeništvu je takoj prideliti vse delavske in socialno politične zadeve in jih istočasno izločiti iz drugih poverjeništev, v kolikor so jim pridružena.

Pri poverjeništvu za delavske zadeve in socialno skrb je takoj urediti naslednje oddelke:

a) oddelek za organizacijo delovnega trga in za brezposelnost;

b) oddelek za invalide in zaostale;

c) oddelek za socialno zavarovanje;

d) oddelek za delovno pravo in varstvo delavcev;

e) oddelek za interesne organizacije in zastope delavstva;

f) oddelek za stanovanja;

g) oddelek za mladinsko skrb.

4. Zahtevamo ustanovitev delavskih zbornic kot avtonomnih oblasti z državno subvencijo. Delavske zbornice imajo braniti delavstvo pred kapitalističnim izkoriščanjem in poravnati spore med delom in kapitalom. Da se te zbornice čimprej uredi, zahtevamo, da stopi vlada v stik z delavstvom v svrhu potrebnih predpripav.

Da pa bo delavstvo že v prehodni dobi obvarovano kapitalističnega izkoriščanja, zahtevamo ustanovitev začasnih mešanih paritetnih komisij za posamezne stroke, katerih naloga je, da uredi spore med delom in kapitalom. Proti razsodbam teh komisij ima vsaka stranka pravico priziva na osrednjo mešano paritetno komisijo v Zagrebu, ki je istotako le prehodnega značaja. V vsaki teh komisij ima vlada svojega zastopnika, ki vodi pogajanja.

5. Narodno vijeće je proglasilo v svojem manifestu z dne 19. oktobra t. l., da bo temeljila jugoslovanska država na gospodarskem demokratizmu in socialni pravičnosti. Z ozirom nato zahtevamo, da se takoj uvede začasno naredbenim pozneje pa zakonitim potom delavska kontrola pri upravi vseh obratov kot prvi korak socializacije produkcijskega organizma.

6. Vse doslej veljavne vzdrževalnine, podpore, zavarovalnine in pokojnine, ki nosijo javnopravni značaj, je redno izplačevati, dokler ne nastopijo take okolščine, ki odpravijo njih naslov. Prevzeti je celo dosedanje socialno zavarovalno zakonodajstvo in ves tozadevni aparat. V slučajih, kjer so bili zavodi izven našega ozemlja, je takoj ustanoviti osrednji zavod v Ljubljani, oziroma v Zagrebu, in ukreniti vse potrebno, da pridejo akti agende in denar na ta zavod.

7. Zahtevamo razlastitev fidejkomisov, zemljišča raznih fondov in veleposestev na celim jugoslovanskem ozemlju. Da si država SHS zagotovi ta zemljišča kot zemljišča nekdanje avstro-ogrške monarhije, je takoj uvesti prisilno državno upravo. Obenem pa je proglasiti za neveljavne vse transakcije pri teh zemljiščih, ki so bile izvršene po 19. oktobru t. l.

8. Zahtevamo državno kontrolo v svrhu racionalnega obdelovanja zemlje.

Viljem II. je odšel.

Ona država, ki je to strašno svetovno vojno povzročila s svojo imperialistično junkersko politiko, jo je sedaj po nepotrebnem podaljševala. In ker je stal državni na čelu mož, ki je imel do sedaj prvo in zadnjo besedo o usodi Nemčije, lahko trdimo, da je edino on, nemški cesar Viljem, podaljševalec te vojne; in dasi je danes jasno vsemu svetu, kako se ta vojna konča, je le trobil cesar Viljem še nadalje v svoj

star junkerski rog in kljaboval — vsaj tako meni menda sam — vsemu svetu. Kot predstavitelj Nemčije je cesar Viljem kriv, da vojna še ni končana. Zato je on in ne Nemčija tisti zločinec, ki si obremenjuje svojo kosmato vest s hektombami dnevnih žrtev.

Usoda Nemčije postaja zaradi njegove krivde od dne do dne žalostnejša in usodepolnejša. Ako bi bil nemški cesar spoznal, kakor je spoznal vsak trezen razum že iz prvega Wilsonovega odgovora, da je odvisno premirje in njegovi pogoji od okolnosti, kdo zastopa Nemčijo: nemški narod ali absolutistični samovladar, potem bi imela Nemčija sedaj že premirje in pričela bi se mirovno pogajanja. Mesto tega se je pričelo sramotno barantanje in brezpredmetno, zavlačevalno izmenjavanje not. Korak za korakom je odstopal nemški cesar od svojega cesarskega absolutizma in polagoma oddajal vladi in državnemu zboru svojo dosedanje oblast. Ne iz prepričanja in dobre volje, temveč prisiljen in pod vtisom, da se še vedno noče ločiti od svojevoljnega vodstva državnega krmila. Narodu pa s tem ni vzel nezaupanja, ki ga je gojil nasproti svojemu vladarju, češ, da menda še vedno misli v svoji notranjosti na to, kako bo razbil s svojim »poročnikom in desetimi vojaki« rajhstag, kakor je nekaj svetoval nadut pruski junker.

Po vsem tem, kar je govoril nemški cesar vse svoje življenje o dolžnostih vladarja, izvoljenega po božji milosti, bi pričakovali, da si požene sedaj kroglo v glavo ali pa, da se vleže v strelski jarek, da umre kot junak in cesar, na svojem mestu, prepričan, da tako zahteva Bog. Mesto tega pa mora gledati svet klaverni prizor, da sestavlja mož, ki je nekaj govoril o uničenju socialne demokracije in kateremu je veljal vsak meščanski radikalec za socialnega demokrata, vlado, v kateri sede taki prekucuhi, ki počasi krčijo in strižejo njegove božje predprave, mu stržejo kremplje in izdirajo zobe — toda vztrajal je na svojem mestu, smešna karikatura svoje preteklosti, žalostna figura z navzgor zavihanimi brki. Vsa njegova oblast je bila iluzorična, odpadla je, kakor hitro se je nemški narod naveličal gledati njegovo karikaturu.

Vse žrtve, katere morajo darovati ljudje, življenje, zdravje, blaginjo, srečo, pokoj, vse je ta človek terjal od milijonov »svojega« ljudstva — v imenu domovine, kakor je čenčal, v resnici pa naj bi kri in premoženje žrtvovali vsi za enega, za — njega. Njemu pa se ne posveti v buči, da se mora žrtvovati on, eden za vse. Tako je bilo v poslednjih treh tednih ubitih in pohabljenih še deset tisoč mož, in sicer še bolj brezkoristno, nego vsi, ki so bili padli v teh štirih letih. To ne more ostati nepovrnjeno.

Naravno, da je pri kraju tudi ovčja potrpežljivost nemškega ljudstva. V Kielu je vojna mornarica razobesila rdečo zastavo, delavci v kielskih ladjedelnicah so pričeli s splošno stavko, njim so se pridružili delavci iz Hamburga in Lübecka. Da, blaznost monarhistične misli, ki zahteva od milijonov brezpogojne vdanosti, ki ne čuti do teh milijonov nobenih dolžnosti, je navsezadnje tudi v Nemčiji privedla do tega, da se protimonarhične izjave ne vrše samo v Prusiji. Če bi bila Viljem II. in njegov sinček odstopila pravočasno, bi bila morda še rešila krono svoji rodbini — gnusno obotavljanje pa, ki pomenja brezkoristno žrtvovanje novih deset tisoč Nemcev, je zadušilo poslednjo iskro monarhističnega mišljenja in povzročila, da je črtan iz zgodovine bodočnosti ves hohenzollerski rod z drugimi dinastijami vred. Gospod Viljem Hohenzoller in njegova dinastija sta postala pri nemškem ljudstvu nemogoča, enako kakor Habsburžani pri

nemškemu ljudstvu v rajni Avstriji. Na videz najmočnejša cesarstva, Romanovi, Hohenzollerji in Habsburžani, ki imajo na vesti zvrhano mero krivde, so morala napraviti prostor svobodnim ljudskim državam.

S seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani dne 8. novembra 1918.

Italijanski poslanci avstrijske zbornice so se obrnili na Narodno vladu glede položaja svojih rojakov v našem ozemlju s prošnjo, da se jim olajša povratek v domovino in izplačanje začasno še nadalje uradniške plače in razne podpore. Narodna vlada bo ustregla željam italijanskih poslancev pod pogojem enakega postopanja laških oblasti napram našim rojakom. V tem smislu se je brzojavilo poslancu Pittoniju. Uredi se način, kako naj prejema vojaške oblasti potreščine za vojaštvo, da se onemogočijo nerednosti. Tozadevno naredbo prinašamo na drugem mestu.

Policija v Ljubljani se dá provizorično (do definitivne ureditve zadeve) ljubljanskemu magistratu na razpolago; policijskemu ravnateljstvu se dajo tozadevna navodila.

Deželna šolska nadzornika ukreneta vse potrebno, da se otvorijo čim prej vse ljudske in srednje šole, ki so začasno zaprte. Narodna vlada smatra za eno najvažnejših nalog, da prične šola kakor vse druge javne naprave takoj redno delovati.

Naredba

poverjeništev za promet, narodno obrambo in prehrano.

1. Prepoveduje se vsem vojaškim poveljstvom vseh formacij direktno prejemati živila iz skladišč na kolodvorih, ker le posamezni resorti narodne vlade razpolagajo z vsem zaplenjenim blagom.

2. Živila in drugo blago se sprejemajo potom central, n. p. vojniškega urada (Dunajska cesta), centrala za krmila (Kmetijska družba), vojaškega dobavnega mesta (intendanca, dež. dvorec, II. nadstr.), prehodnega gospodarskega urada (Turjaški trg). Centrale oddajajo blago iz svojih skladišč ali pa potom pravilno izpostavljenih potrdil glede množine in vrste neposredno s kolodvorov.

V Ljubljani, 8. novembra 1918.

Dr. Tavčar s. r.

Dr. Pogačnik s. r. Dr. Pestotnik s. r.

Gospodarski dogovor z Avstrijsko Nemčijo.

Zadnji četrtek in petek so se pri štajerski deželni vladi v Gradcu zbrali zastopniki Narodne vlade SHS in zastopniki nemško-avstrijske države v svrhu razgovora o važnih in nujnih gospodarskih zadevah, ki se tičejo obeh narodov. Pri razgovoru so se izogibali vseh narodno-političnih vprašanj in glede bodočih meja med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo so določili, da se to vprašanje reši pri mirovnem kongresu. Dogovor uravnava železniški promet, vprašanje patentov, znamk in vzorcev, vprašanje trgovskih zbornic, pravne zadeve, socialno zavarovanje, hranilnice, denarstvo, poštno hranilnico, orožništvo, cestni in vodni promet, pošto, brzojav in telefon, zasebnopravne zahteve, državno in deželno premoženje, gospodarskopolične naredbe in poslaništvo. V imenu jugoslovanske vlade so ga podpisali dr. Vekoslav Kukovec, poverjenik za finance, dr. Karel Verstovšek, poverjenik za šolstvo, in narodni svetnik Ivan Kejžar, v imenu nemškoavstrijske države narodni svetnik Vincenc Muchitsch kot zastopnik državnega sveta, gospodarski poverjenik dr. Viktor Wutte kot zastopnik državnega urada za zunanje stvari, sekcijski svetnik Rudolf Horrak, višji nadzornik Adolf Benirschke kot zastopnik državnega urada za promet in železniški poverjenik dr. Rudolf Scheidl. Dogovor zadobi veljavo takoj kakor hitro bo ratificiran od obeh vlad. Še nerešena vprašanja, ki se tičejo obeh držav, se uravnajo s posebnimi dodatnimi pogodbami. Celoten dogovor priobčimo o priliki.

Politični pregled.

= **Bavarske čete na Koroškem.** Komisar Smodej poroča, da sta dva bavarska bataljona na poti v Št. Vid ob Glini in da se govori, da hočejo Bavarci zasesti celo Koroško, da napravijo red, kar bi pomenilo kršenje neutralitete, ker je Jugoslavija neutralna.

= **Položaj v Pulju.** Iz Pulja se poroča, da so Italijani zasedli v mestu več točk, med nji, mi tudi Castel. Naše jugoslovanske oblasti poslujejo dalje redno in italijanske vojaške oblasti se ne vmešavajo v poslovanje. Na vsem našem brodovju se vijejo naše jugoslovanske zastave, s Castela vihra italijanska trobojnica. V mestu vlada mir in red.

= **Finančna pogodba z Nemško Avstrijo.** Dr. Kukovec poroča iz Celja da je odposlanstvo, ki je šlo po naročilu Narodne vlade na Dunaj, da se pogaja z nemško-avstrijsko vladu o važnih finančnih vprašanjih, sklenilo ugodno provizorično finančno pogodbo, katero mora le še Narodna vlada v Ljubljani potrditi.

= **Madžarski poslanik v Jugoslaviji.** Dr. Aladar Balla je imenovan za madžarskega poslanika v Jugoslaviji s sedežem v Zagrebu. Njegov prvi namen je, da se dogovori o razoroženju in razdruženju hrvatskih in madžarskih delov dosedanje skupne armade.

= **Čehi zasedajo Slovaško.** V raznih krajih požunske županije se je razglasilo, da je prevzel upravo Slovaške Volkany. Ogrska vlada je protestirala v Pragi proti temu, ker se vrše pred mirovnimi pogajanjmi osvajanja na brezbrambnem področju v imperialistične namene. Čehi so zasedli Skalik, Senice, Vatshely, Miavo, Poestryeny itd. Ogrske oblasti so izročile upravo zasedenih krajev Čehom s protestom. Tudi poštni in davčni uradi so od Čehov zasedeni. Član češke vlade v inozemstvu, dr. Beneš, je pozval entento, naj zasede slovaške županije na Ogrskem in tako odreže Nemce od Madžarov. Na ta način bo upostavljena zveza Praga-Trst.

= **Wilson narodom bivše Avstro-Ogrske.** Bern, 8. nov. Wilson je naslovil na narode bivše avstro-ogrske monarhije, ki so sedaj osvobodjeni, sledeči apel: Kot tolmaču največjega števila Vaših najiskrenejših prijateljev naj mi bo dovoljeno izjaviti, da upajo in pričakujejo vsi prijatelji svobode, naj se nahajajo kjerkoli, zlasti pa tisti, katerih je sedaj neposredna dolžnost, da v resnici pomorejo svobodnim narodom sveta, da bi se utrdili v resnični svobodi, da upravitelji in narodi novo osvobojenih krajev store vse, kar morejo, da se kritične spremembe, ki se imajo izvršiti, zgode redno mirno, blagohotno kakor tudi odločno. Tako se odpravi in prepreči vsako nasilje in vsaka okrutnost, tako da nespodobna dejanja ne onečaste analov te nove periode reorganizacije vedoč, da bi taka dejanja samo zavlekla nastop velikih dogodkov, za katere se mi vsi borimo. Tudi Vaši prijatelji apelirajo torej z zaupanjem na Vas, da boste preprečili vsako zlorabo sile, ki bi mogla odtegniti ali diskreditirati prihod svobode. — Wilson.

= **Bavarska republika.** Glasom brzojavnih poročil iz Monakovega je prišlo tamkaj v petek do velikih manifestacij, ki so končno dovedle do isklica republike bavarske. V deželni zbornici se je v noči med 7. in 8. novembrom ustanovil delavski, vojaški in kmetijski svet, kateremu predseduje Kurt Eisner. Ta svet je izdal oklic na prebivalstvo, ki pravi med drugim: Strašna usoda, ki je zadela nemški narod, je dovedla do elementarnega gibanja med monakovskim delavstvom. Konstituiral se je v noči 8. novembra v deželni zbornici monakovski začasen svet delavcev, vojakov in kmetov. Bavarska je poslej svobodna država. Ljudska vlada, oprta na zaupanje množice, naj se ustanovi nemudoma. Ustavno zborovanje, katerega naj se udeležujejo z vsemi pravicami vsi polnoletni moški in vse polnoletne ženske, naj se skliče čim prej. Bavarska hoče Nemčijo pripraviti v to, da bo zrela za zvezo narodov. Demokratska in socialna republika bavarska ima moralno dolžnost izposlovati za Nemčijo mir, ki Nemčijo obvaruje pred najhujšim. Današnja prekucija je potrebna, da se v zadnjem trenutku potom narodove samovlade omogoči tak potek razmer, ki ne vsebuje prehudih pretresen, predno prepišajo meje sovražne armade oziroma povzročijo demobilizirane nemške čete kaotično zmešnjavo. Svet vojakov, delavcev in kmetov bo varoval najstrožji red. Jamčil bode za osebno varnost ter za varnost lastnine. Vojaki v vojašnicah se bodo vladali po svojih vojaških svetih in se bode po istih vzdrževala disciplina. Vsi uradniki ostanejo v svojih službah. Nemudoma se bodo uvedle temeljite socialne in politične reforme. Kmetje so zajamčili preskrbo mest z živili. Po opominu, naj se varuje mir ter po pozivu, naj vsakdo sodeluje pri zgradbi novega sveta, končuje oklic z besedami: Živela bavarska republika,

živio mir, živio stvarjenje vseh delovnih moči. — V splošnem se je prevrat izvršil precej mirno. Izgredov je bilo le malo. Promet pošte in železnice poteka sedaj še nemoten omejen. Svet delavcev in vojakov si je popolnoma prilastil javno in vojaško oblast. Vojaški in civilni jetniki so izpuščeni na svobodo. Vojaštvo je črno-belo-rdečo kokardo na čepicah zamenjalo z rdečimi znaki.

= **Konfiscirani arhiv bivšega ministrskega predsednika Clam-Martinicha.** Na povelje Clam-Martinicha bi morali te dni odpejati iz Smečenskega gradu ves njegov arhiv, ki obsega važne listine, tičeče se politične zgodovine češke. Glede na to je dal konfiscirati okrajni »Narodni odbor« v Slanem pošiljatev do nadaljne odredbe.

= **Nova stranka na Moravskem.** »Dén« in »Našinec« poročata, da sta se dosedanja katoliško-narodna stranka na Moravskem in češkoslovanska krščansko-socialna stranka na Moravskem, v Sleziji in v Dolenje Avstrijski združile v novo stranko, pod naslovom: »Češkoslovaška ljudska stranka«. Kot vidimo, je izpustila nova stranka v titulaciji besedi »katoliška«, ozir. »krščanska«. Tudi posledica vojske.

= **Revolucijsko gibanje v Nemčiji.** Iz Monakovega dne 8. novembra se poroča: Danes so se v Monakovem, Stuttgartu in drugih mestih južne Nemčije vršile velikanske manifestacije za mir. Ogromne mase zborovalcev so zahtevale, naj se takoj sklene mir in cesar vlijem naj odstopi!

= **Nemški pohod na Tirolsko in Salzburško.** Dunaj, 9. novembra. (K. u.) C. in kr. ministrstvo za zunanje zadeve je avstro-ogrskega poslaniku v Berlinu naročilo, da naj z ozirom na premirje, sklenjeno z nasprotnimi silami, pri nemški vladi protestira zoper pohod nemških čet na Tirolsko in Salzburško. Avstro-ogrskim poslanilstvom v nevtralnem inozemstvu se je naročilo, da naj vlade nevtralnih držav o tem protestu obvestijo ter jih naprosijo, da naj protest sporoče tudi državam, ki so z nami v vojnem stanju.

= **Nemiri v Nemčiji trajajo dalje.** Izbruhnili so nemiri tudi v Lübecku, Altoni, Hamburgu in drugih mestih. Povsod se vrše generalni štrajki. Tudi v Bremenu. Glasni so klici po republiki. Postavljajo se vojaški odbori. Mornarji iz ladjedelnice v Bremenu hodijo po mestu in slišijo se klici po republiki. V Monakovu so priredili neodvisni socialisti velike demonstracije. Razvila se je revolucionarna propaganda. V Kielu in drugih pristaniščih narašča upor mornarjev in delavcev. Vojaški odbori dobivajo vedno večjo moč.

= **Premirje še ne pomeni konec vojne.** Kakor poroča »Messaggero«, je minister Bissolatti v govoru med drugim izjavil, da premirje še ne pomenja konca vojne, kajti italijanske armade pripadajo ententnim armadam, ki morajo izvršiti še važne naloge. Če Nemčija vztraja na svojem odporu, bi mogla italijanska armada pripomoči k temu, da se Nemčiji zadá milostni sunek. — »Messaggero« pravi: Bissolattijeve besede so odmev čustev vse italijanske armade.

= **Predsednika »Svobodne šole«.** Pavla barona pl. Hocka, je državni svet imenoval za podtajnika v učnem uradu.

= **Sovjetska Rusija za mirovna pogajanja.** Poverjenik za zunanje stvari Čičerin je nevtralnemu konzulom izročil naslednjo izjavo, da bi jo poslali vladam Anglije, Francije, Italije, Japonske in Zedinjenih držav: »Sledeč, želji, da se konča oboroženi spor med ruskimi četami in četami omenjenih držav, predlaga ruska vlada, naj se uvedejo pogajanja v svrhu naglega končanja tega spora in vprašuje zatorej, kdaj in kje bi se lahko v ta namen sestali zastopniki obeh strank.«

= **20 milijard frankov vojne nagrade** je sklenila zahtevati komisija francoskega ministrstva za škodo, povzročeno v doslej od ententnih čet zasedenem ozemlju.

Dnevne vesti.

— **Šolski pouk** se na vseh ljubljanskih šolah prične 18. novembra. Do tedaj bo poverjeništvu za narodno obrambo izpraznilo zasedene šole in odslovilo dijake iz narodne obrane.

— **Oklic Narodne vlade SHS v Ljubljani.** Da se narodna obrana po vsej Sloveniji enotno uredi, ustanovil se je pri poverjeništvu za narodno obrambo v Ljubljani centralni urad narodne obrane, kateri ima svojo pisarno v prit-

ličju deželnega dvorca v Ljubljani. Naloga tega urada je, da se moči po deželi že obstoječih narodnih obran ne cepijo, **organizirati enotno vso brambo po deželi**, skrbeti za oboroženje, izvežbanje in prehrano mož in častnikov. Že obstoječe brambne organizacije, bodisi občinske ali društvene (t. j. »Orlov, Sokolov, ognjegasci in lovskih družb« i. dr.) obstajajo v naprej, se pa radi enotnosti **uvrstijo v organizacijo državne obrane**. V vsakem političnem okraju ustanovi se **okrajno brambno poveljstvo**. Temu so podrejena **sodno-okrajna brambna poverjeništa**, katerim poveljujejo v to od vlade imenovani častniki. **Tem so za posle obrane** podrejene orožniške postaje, županstva in poveljstva že obstoječih brambnih organizacij, kjer ni še častnika, ima poveljstvo nad vso narodno obrano — orožniški stražmojster. Narodna obrana ima takoj nastopiti. Županstva in orožništvo poskrbi za popis moštva in za njega izvežbanje pod vodstvom zgoraj omenjenih častnikov. Obrana se ima vporabiti le v lastni občini, izjemoma v lastnem političnem okraju; le v slučaju skrajne sile in nevarnosti priskoči na pomoč obmejnim občinam ali političnim okrajem. Pozivlja se vse že obstoječe obrane, da takoj javijo bližnji orožniški postaji, koliko častnikov in mož štejejo, koliko imajo orožja in municije in kdo je sedanjí poveljnik (šaržo ali čin). Županstva imajo takoj popisati za brambo sposobne moške in javiti orožniškim postajam število sposobnega moštva in častnikov s pripombo, ali so bili že uvrščeni v kako obrambno organizacijo. Orožniške postaje javijo to svojemu sodnookrajnemu poveljstvu, ki si napravi razvid za svoj okraj in vpošlje en prepis svojemu okrajnemu poveljstvu, ki stori isto za cel okraj in vpošlje prepis centralnemu uradu v Ljubljani. Istodobno naj javijo županstva, koliko imajo na razpolago orožja in municije, koliko teh stvari še potrebujejo, eventualno — če imajo odveč — koliko lahko oddajo. **Stop v narodno obrano je dolžnost vsakega državljanca**. Gre za obrambo **lastnega življenja in premoženja** in ta je le možna skupno in enotno organizirana, ker v **edinosti je moč**. Zato se pozivlja vso inteligenco po deželi, posebno čast, duhovščino in učiteljstvo, da vpliva na ljudstvo, da se v razumevanju nevarnosti in nujnosti položaja takoj odzove temu pozivu in se stavi v službo domovine. Podrobne informacije bodo dajala okrajna brambna poveljstva in centralni urad v Ljubljani. Na ta mesta se je tudi obrniti za potrebno orožje in municijo. Ta oklic velja kot uradna **javila**. Županstva naj le-tega takoj razglasijo in naj uradno postopajo. — V Ljubljani, dne 8. novembra 1918. — Poverjenik za narodno brambo: Dr. Pogačnik s. r.

— **Odredba glede prometa**. Osebe, ki se izkažejo z uradno legitimacijo okrajnih glavarstev na slovenskem Štajerskem, da potujejo v Ljubljano, da si nabavijo konje, se smejo voziti v Ljubljano z vojaškimi vlaki. Ker je vrnitev s konjem po železnici nemogoča in nedopustna naj vzame vsak s seboj tudi nekaj kilogramov ovsa.

— **Posebni osebni vlak za nemško-avstrijske častnike, uradnike, civilne uradnike in njih družinske člane** bode pripravljen v noči 13. t. m. ob 2. uri 9 minut na južnem kolodvoru. Proga: Južni kolodvor-Dunaj. Natančnejši razglas na magistratni deski.

— **Naredba poverjeništa za notranje zadeve**. Okrajni glavar v Litiji, Karol Ekel, se pokliče v službovanje k Narodni vladí SHS v Ljubljani. Voditeljem okrajnega glavarstva v Litiji se imenuje dosedanji voditelj okrajnega glavarstva v Krškem, vladni tajnik Pavel Svetec. Vodstvo okrajnega glavarstva v Krškem se poveri okrajnemu komisariju dr. Viljemu Pfeiferju. — Okrajna komisarija Evgen markí Gozani v Novem mestu in dr. Karel pl. Foregger v Kočevju sta se odpovedala službi.

— **Brzjavka vojnega ministrstva**: Za demobilizacijo višjih poveljstev veljajo naslednja podrobna navodila, ki naj se po možnosti izvrše: 1. Vojaška poveljstva v Gradcu, na Dunaju in v Inomestu imajo od vojnega ministrstva navodilo, da višjim poveljstvom, ki naj se demobilizirajo v njihovem okolišu, sporoče navodila vojnega ministrstva oddelek X. štev. 352.000 za demobilizacijo gažistov. Z dalje služečimi podčastniki naj se ravna tako kakor s poklicnimi gažisti. 2. Moštvo, ki ima domovinsko pravico v nemško-avstrijski državi, naj dobi dopustnico, ki se glasi na trajni dopust in se ima odpustiti. 3. Vse ostalo moštvo naj se

pošlje v mirovne postaje domovinsko pristojnega nadomestnega kadra, oziroma če tako nadomestni kader v miru ni obstojal, v najbližje ležečo mirovno postajo kadra dotične narodne države. 4. Erarični konji, erarični material in pošta že v miru ustanovljenih višjih poveljstev se imajo pod vodstvom častnikov in mostva dotične narodnosti odpraviti v najbližje ležeči artiljerijski in trenski nadomestni kader po mirovni dislokaciji pristojne narodne države, ostala višja poveljstva artiljerijskemu in trenskemu nadomestnemu kadru, ki je najbližje razoroževalni postaji.

— **Slovenskemu dijaštvu**. Danes se je pri Narodni vladí zglašil pooblaščenec Narodnega vječa in je povedal, da je za visokošolce, ki so doslej študirali na Dunaju ali drugod, v Zagrebu popolnoma poskrbljeno v vseh ozirih. Vračunali se jim bodo tam vsi semestri, izpite morejo polagati tudi v jeziku, v katerem so študirali doslej. Zato pozivljamo naše dijaštvo, naj se za nadaljevanje svojih študij priklasi univerzi v Zagrebu.

— **Pozor mesarji in prekupci!** Govejo živino kupovati od mimoidočih čet in jo klati ali prodajati v spekulacijske svrhe, je strogo prepovedano. Vse tozadevne dosedanje naredbe glede klanja in prodaje goveje živine ostanejo še za naprej v veljavi. Opozarja se ponovno, da ni nikdo upravičen kupovati govejo živino, konje, hrano in druge vojaške predmete od vojaštva. To blago prevzemati, imajo pravico edinole Vnovčevalnica za živino in mast, oddelki narodne obrambe, županstva in v to pooblašene osebe, ki morajo o vseh prevzetih predmetih voditi natančne račune. Narodna vlada SHS v Ljubljani. Kmetijsko poverjenišvo.

— **Vojaške nastanitvene pristojbine** se izplačujejo **12. in 13. novembra 1918** v mestnem vojaškem nastanjevalnem uradu od 3. do pol 6. popoldne.

— **Italijani v Postojni**. V Postojni je mir. Vojaštva je veliko. Za prehrano vojaštva rekvirirajo po vaseh.

— **Konjski hlapci** se sprejmejo takoj proti izredno dobri plači, popolni prehrani in cigaretami. Priglasiti se je v Nušakovi vojašnici v Trnovem pri g. ritmojstru Tauberju. Vsi ti hlapci bodo prosti vojaške službe.

— **Naslovi**. V »uradnem listu« Narodne vlade SHS v Ljubljani čitamo večkrat naslove pri raznih imenovanjih, ki so za sedanje razmere neopravičeni. N. pr.: N. N. deželni in drž. poslanec. Kranjskega deželnega zbora ni več, tedaj ni več deželni in kranjskih poslancev; pravtako ni več avstrijskega državnega zbora, tedaj ni več državnih poslancev. Ali pa: dvorni svetnik N. N. — kakšnega dvora, ali jugoslovanskega? Istotako: vladni svetnik — Narodna vlada ni še imenovala nobenih svetnikov... Tudi s cesarskimi svetniki se še srečamo v Jugoslaviji, čeprav smo sedaj v resnici republika, ki jo vlada Narodno vječe s svojim predsedstvom.

— **Oddajne cene za krompir** iz žitnega zavoja v Ljubljani znašajo 66 vin. in ne 60 vin., kakor se je pomotoma poročalo.

— **Konzulat poljske države v Ljubljani**. V soboto sta prišla v Ljubljano zastopnika poljskega konzulata gg. nadporočnik Leon Bulowski in profesor W. J. Rose, da uredita potrebno za otvoritev poljskega konzulata v Ljubljani. Stopila bodeta še danes v stik z zastopniki angleškega in francoskega konzulata, ki se nahajata začasno v Postojni.

— **Vojaška službena dolžnost**. Poverjenik za narodno brambo odreja službeno dolžnost od 18. do 40. leta in pozivlja z ozirom na veliko nevarnost, v kateri se nahaja domovina, vse vojaške te letnikov, naj se nemudoma zglašijo pri svojih slovenskih kadrih v Ljubljani, Borovljah, Celju in Mariboru. Nad 40 letni se odpuste; dosedanje oprostitve veljajo še naprej do preklica. Obljubljajo, da se domači polki in kadri demobilizirajo takoj, ko bo to mogoče.

— **Prijave zaradi služb**. Javlja se, da se vse prijave zaradi služb odstopi Narodni vladí. Kdor se je obrnil svoj čas na Narodni svet zaradi službe, naj se od sedaj naprej z Narodno vlado dogovarja.

— **Posvetovanje Gospodarskega sveta NS**. V sredo, dne 13. novembra t. l., se vrši posvetovanje Gospodarskega sveta. Prosimo člane Gospodarskega sveta, da se gotovo udeležijo tega posvetovanja, ker se bo razpravljalo o stališču, ki naj ga zavzemajo v finančnih in splošnih gospodarskih stvareh naši delegati, ki poidejo v Švico. Na tem sestanku se bo razpravljalo posebno valutno vprašanje, nadalje

se bo razmotrivalo, pod kakimi pogoji bomo uvažali blago iz inozemstva, posebno iz Amerike.

— **V dopis iz Hrastnika**, ki smo ga priobčili v petkovi številki, se je vrnila tehniška pomota, ki moti zmisel celega odstavka. Stavek ki se prične v sedmi vrstici bi se moral glasiti: »Na poziv dr. Roša je prišel ravnatelj pred hišo, odkoder ga je odpeljal član tukajšnje Narodne obrane na kolodvor«.

— **Poverjenišvo za socialno skrbstvo** posluje odslej v prostorih deželnega sodišča št. 128.

— **Cena obleke za otroke**. Izvrstne obleke za deklice od 3—14 let v ceni 42—64 K, za dečke iste starosti od 51—61 K je mogoče naročiti pri Češki deželni komisiji za varstvo otrok s pomočjo društev za sirote, pri kojih si je mogoče ogledati tudi vzorce. Je v Sloveniji v tem oziru kaj napravljenega?

— **Inozemske liste** že dobiva Zagreb. Dosedaj je prišlo v Zagreb po daljšem času zopet več švicarskih in berlinskih listov.

— **V Zagrebu zaplenili 400 vagonov koroze**. Zagrebške oblasti so zaplenile 400 vagonov koroze, ki jih je v hrvatskih deželah svoj čas zaplenila nemška vojska. Koroze so dale oblasti na razpolago Narodnemu vječu.

— **Ogri nočejo plačevati za Dunajem**. Ogrska vlada vojnim dobaviteljem nikakor noče izplačevati terjatev, ki jih ti zahtevajo od bivšega vojnega ministrstva na Dunaju ali od domobranskega ministrstva. Vojni dobavitelji na Ogrskem bodo izgubili tako okoli 200 milijonov kron.

— **Izmena blaga med Nemško Avstrijo in Ogrsko**. Ogrski poljedelski minister je sklenil z nemško avstrijsko vlado pogodbo, po kateri bo dobavila Avstrija Ogrski 100.000 metrov bombaževine in volne, pol milijona metrov platna in 500 grojev sukanca. Ogrska vlada prepusti Nemški Avstriji v zameno 20.000 do 25.000 ovac, 2000 repov goveje živine in 500 do 1000 konj.

Podpiranje brezposelnih.

Državni tajnik Nemške Avstrije za socialno skrbstvo sodrug Ferdinand Hanusch je izdal na podlagi posebnih pooblastil nemško-avstrijskega državnega sveta navodilo glede podpiranja brezposelnih. S tem se prizna vsakemu v Nemško Avstrijo pristojnemu delavcu brez razlike spola, ki je bil zaposlen v obrtništvu, rudarstvu in bolniško zavarovan, pravica do podpore za brezposelne. Isto velja za vsakega delavca, ki je sedaj ob demobilizaciji odpuščen iz vojaške službe in ki je bil ob vpoklicu v vojaško službovanje bolniško zavarovan. Podpore bo deležen vsak upravičenec v času od 18. novembra 1918 do vštevi 15. februarja 1919, in sicer za vsak dan dokazane brezposelnosti v višini njegove dnevne bolniščine. Razentega prejme družinsko doklado, dnevno eno krono za vsakega družinskega člana, ki je še nepreskrbljen in ki ne dobiva iz javnih sredstev nobene podpore. V to svrhu se mora javiti brezposelni delavec pri posredovalnici za delo v svojem kraju in dokazati, da pri svojem delodajalcu ne najde opravila. To potrdilo mora napraviti vsak delodajalec, ako odpusti iz dela delavca, ki je pred vpoklicem v vojaško službo pri njem služil, pa mu sedaj ne more dati dela. Posredovalnica za delo bo skušala najprej, preskrbeti brezposelnemu delo. Ako to ne bo mogoče, tedaj ima delavec pravico do podpore, ki se mu izplača koncem vsakega tedna. Brezposelni, ki ima pravico do podpore, se mora javiti vsak teden vsaj dvakrat pri posredovalnici za delo. Ako bi to opustil ali se branil prevzeti službo, ki mu jo je določila posredovalnica za delo, izgubi pravico do podpore. Vse zadeve, ki se tičejo skrbstva za brezposelne, vodijo industrijske okrajne komisije, ki jih je ustanovil državni svet dne 4. novembra t. l. Te komisije morajo dajati zlasti navodila za določitev višine povprečne bolniščine posameznih poklicev in izdati naredbe proti zlorabi podpiranja brezposelnih. Stroške tega skrbstva nosi država. V kolikor se pritegnejo v pokritje stroškov delodajalci, se določi pozneje. Navodila glede podpiranja brezposelnih stopijo v veljavo dne 18. novembra t. l. Da vračajoči se vojaki čim prej zvedo o storjenih skrbstvenih ukrepih, je izdal nemško-avstrijski državni urad za socialno skrbstvo letak, ki se bo razdeljeval na važnejših železniških postajah vračajočim se četam.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. V torek, dne 12. t. m., se uprizori prvič v letošnji sezoni Molierova komedija »Namišljeni bolnik« za abonement »A«. Glavno vlogo Argana, namišljenega bolnika, igra g. Josip Povhe, vlogo Toinette pa gospa Juvanova. Belino, drugo ženo Arganova, igra ga. Bukšekova, njegovo hči Angeliko pa gđc. Šaričeva. Baraldo, brat Arganov, bo

g. Danilo, Thomas Diafoirus, zaročenec Angelikin, g. Daneš, zdravnik Diafoirus g. Peček. Vloga Loisone, druge hčerke Arganove, je poverjena gđ. Veri Danilovi, Cleanta, Angelikinega ljubimca, g. Železniku. — Predstava prične točno ob 8. zvečer.

Cesar Viljem odstopil.

Nemčija republika.

Berlin, 9. novembra. Wolffov urad poroča: Cesar in kralj se je odločil, da se odpove prestolu. Državni kancler ostane toliko časa v službi, dokler se ne rešijo vprašanja, ki so v zvezi z odpovedjo cesarja in cesarjeviča nemške države in Prusije ter z ustanovitvijo regentstva. Regentu namerava priporočiti, naj imenuje poslanca Eberta za državnega kanclerja ter predloži zakonski načrt, da se takoj razpišejo splošne volitve za nemško ustavodajalno skupščino, katere naloga bo končno določiti bodočo državno obliko nemškega naroda, vključivši one dele naroda, ki bi se želeli priključiti Nemčiji.

Berlin, 9. novembra. Plazu podobno se je razširil v Berlinu republikanski pokret. Iz krogov poslancev se izjavlja, da je dopoldne vlada obvestila socialno demokratične poslance, da sta se odpovedala prestolu cesar Viljem II. in nemški cesarjevič. Državni kancler princ Badenski je ponudil kanclerstvo socialno demokratičnemu poslancu Ebertu, ki je ponudbo odklonil. Socialni demokrati so razglasili republiko in izvolili za predsednika poslance Eberta. Berlinska garnizija je prestopila k socialnim demokratom. Vojaki nosijo rdeče kokarde. Povsod se zbirajo v gruclah vojaki, ki slave republiko. Mir in red sta nemotena.

Berlin, 9. novembra. Wolffov korespondenčni urad, doslej uradno glasilo vrhovnega armadnega poveljstva in vlade, se nahaja v rokah revolucionarjev. Danes prinaša revolucionarno okrožnico: »Vsem! Tu si je revolucija priborila sijajno, skoro popolnoma nekrvavo zmago. Zjutraj je izbruhnila splošna stavka, vsled česar počiva vse delo. Dopoldne je prestopil polk naumburških lovcev k ljudstvu ter odposlal deputacijo k delavskemu in vojaškemu svetu. Druge čete so mu sledile. Aleksandrov polk je prestopil k ljudstvu po nagovoru drž. poslanca Welsa. Le pred vojašnico na Chausseji je bilo nekoliko streljanja. Mrtev je en delavec, ki ga je ubil neki častnik. Častniki so zbežali. V mestu je mir in red.«

Berlin, 9. novembra. Delavski in vojaški svet poroča: Policijsko predsedstvo in vrhovno armadno poveljstvo sta v naših rokah. Karel Liebknecht je izobesil na cesarskem gradu rdečo zastavo. Tudi na brandenburških vratih visi rdeča zastava. Danes dopoldne je izšla posebna izdaja lista »Vorwärts« z naslednjo vsebino: Splošna stavka. Delavski in vojaški svet je sklenil stavkati. Vsi obrati stoje. Preskrbljeno je za potrebno prehrano. Velik del garnizije se je dal z vso opremo in orožjem na razpolago delavskemu svetu. Gibanje vodita skupno obe socialno demokratični frakciji. Vojaki in delavci, skrbite za red! Živela socialna republika!

Berlin, 9. novembra. Nevarni položaj v Berlinu se je poostрил znatno vsled brezobzirnega nastopa vojaških oblasti in cesarske policije proti članom neodvisne socialistične stranke. Zapri so nekaj delavskih tajnikov in poslanec Liebknecht, ki se je vrnil iz ječe in ki je pred tem tem služil pri vojakih kot prostak, je dobil povelje, naj takoj odide k armadi na bojišče.

Berlin, 9. novembra. Wolff sporoča: Poveljnik v markah general Linsingen je vložil prošnjo, da odstopi.

Zadnje vesti.

Jugoslovanska zastava na morju.

Reka, 10. novembra. Iz Rima je došla brezžična brzojavka na poveljstvo italijanske mornarice ter v Kotor, Šibenik in na Reko, da se na jugoslovanskih ladjah ne more izobesiti jugoslovanska zastava, ker po morskem pravu še ni priznana. Zato zahtevajo, naj se izobesijo avstro-ogrske zastave. Veliki župan reško-modrški, dr. Lenac, je ustavil ves promet, dokler se zadeva ne reši.

Francozi v Dalmaciji.

Knin, 10. novembra. Včeraj popoldne sta prispeli v splitsko пристanišče dve francoski torpedovki, ki sta izkrcali dva višja častnika. Častnika sta obiskala narodno vlado in sta obljubila, da bosta uredila spor z Italijani. Danes odplujeta ladji na Reko in se čez tri dni vrneta v Split. V Splitu je vladalo ob prihodu francoskih

bojnih ladij veliko navdušenje. Ljudstvo je obisk razumelo tako, kot da jim pridejo Francozi na pomoč.

Srbi korakajo proti Ogrski.

Zagreb, 10. novembra. Oddelek srbske armade je prispel v Vukovar. Glasom brzojavnega poročila iz Mitrovice so močne srbske čete na poti proti Temešvaru.

Bavarske čete prodirajo na Koroško.

Celovec, 9. novembra. (K. u.) Kakor se listu »Kärntner Tagblatt« poroča iz Möllske doline, je neznano kdo razstrelil most čez Aho med vasema Gastein in Glanstein. Tehniška kompanija bavarskih čet je dobila povelje, naj most popravi. Da zavarujejo promet s Koroško, so bavarske čete prevzele varstvo Turskega predora pri Mallnitzu ter mostu v Möllski dolini.

Dalmatinski namestnik aretovan.

Zagreb, 10. novembra. Bivši dalmatinski namestnik grof Marij Attems, ki je bil v Ljubljani aretovan, je bil na zahtevo Narodnega večja prepeljan v Zagreb. Grofa Attemsa so tukaj odvedli v domobranski zapor.

Pogoji za premirje.

Berlin, 9. novembra. (K. u.) Pogoji za premirje so se našim posredovalcem naznanili. Nasprotna stranka zahteva, da jih sprejmemo v celoti do ponedeljka. Podrobna vsebina doslej v Berlinu še ni znana.

Amsterdam, 9. novembra. (K. u.) Bureau Radio poroča: Mirovni pooblaščenca so v petek zjutraj v Velikem glavnem stanu aliirancev prejeli pogoje za premirje kakor tudi nujni poziv, da naj te pogoje tekom 72 ur, ki poteko v ponedeljek ob 11. uri dopoldne, sprejmemo ali odklonijo. Nemški predlog, naj se takoj sklene začasno mirovanje orožja, je Foch odklonil. Pogoje za premirje je poseben kurir odnesel v nemški Veliki glavni stan.

Ententa naznanila pogoje za premirje.

Berlin, 10. novembra. (Uradno.) Pogoji za premirje se glase: Takojšnje izpraznjenje Belgije, Francoske ter Alzacije Lorene tekom 14 dni. Čete, ki bi po tem času še ostale na tem ozemlju, se bodo internirale oziroma proglasile za vojne ujetnike. Oddati se mora 5000 topov, 30.000 strojnih pušk, 3000 minometov ter 2000 letal. Izprazniti se mora levi Renov breg. Moguncijo, Koblenz ter Köln zasede nasprotnik. Pravtako njihovo okolico v globini 30 kilometrov. — Na desnem bregu Renovem se ustanovi 30 do 40 km široka nevtralna cona. Izprazniti jo je treba tekom 11 dni. Z levega Renovega brega se ne sme nič odpeljati. Nedotaknjene morajo ostati vse železnice in tovarne. Oddati se mora 5000 lokomotiv, 150.000 železniških vozov ter 10.000 avtomobilov. Nasprotnikove posadne čete morajo dobiti dovoljno prehrano. Na vzhodu Nemčije se morajo čete umakniti na črto, ki so jo držale dne 1. avgusta 1914. Brest-Litovska in Bukareška pogodba se razveljavita. Vzhodna Afrika mora kapitulirati brez pogojev. Nemčija vrne imetje belgijskih, ruskih ter rumunskih bank in ves ruski in rumunski denar. Nemčija vrne vojne ujetnike, ne da bi smela zahtevati vračilo. Nemčija mora oddati sto podmornikov, 8 lahkih križarjev, 6 dreadnoughtov in razorožiti ostale ladje. Ladje, ki ji preostanejo, bodo nadzirale aliirane ali nevtralne države. Zagotovi se prosti prevoz skozi Kattegat. Odpraviti se morajo vse po morju posejane mine. Trdnjave in baterije, ki bi mogle preprečevati prevoz, se morajo odpraviti. — Blokada ostane. Nemške ladje se smejo zasegati tudi v bodoče. Razveljavijo se vse omejitve, ki jih je Nemčija proglasila za nevtralne države. Premirje traja 30 dni.

Oklic socialne demokracije.

Berlin, 9. novembra. (K. u.) Predsedstvo stranke socialnih demokratov na Nemškem ter socialno demokratična državnozborna frakcija sta izdali nastopni oklic: Delavci, strankarji! Del zahtev, ki smo jih stavili včeraj, so vlada in večinske stranke izpolnile. Enaka volilna pravica se je za Prusko in za vse zvezne države na podlagi razmerne volitve nemudoma uvedla potom državnega zakona. Takojšnje parlamentariziranje pruske vlade je zagotovljeno. Prav tako tudi vpliv socialne demokracije na državno vlado. Vpoklici k vojaštvu so preklicani. Cesarsko vprašanje še ni rešeno. Zahtevano, da naj nemudoma odstopi cesar in naj se odpove prestolu, smo stavili, računajoč s tem, da se premirje sklene danes opoldne. Ta predpogoj se ni izpolnil, ker nemško odposlanstvo zaradi zunanjih zaprek ni moglo v sovražni glavni stan prispeti danes dopoldne. Ko bi mi izstopili iz vlade, bi bil sklep premirja ogrožen. Zato sta predsedstvo stranke in pa državnozborna frakcija stavljeni rok podaljšala do sklepa premirja, da najprej dosežeta konec krvoprelitja in zagotovitev miru. Jutri dopoldne se sestanejo zaupniki delavstva. Delavci, strankarji! Gre se samo za odlog, ki bo trajal le nekaj ur. Vaša sila in Vaša odločnost prenese tudi ta odlog.

Nemška Avstrija in nemška republika.

Dunaj, 10. novembra. Socialno demokratična korespondenca javlja: Dr. Adler, državni tajnik za zunanje zadeve nemške avstrijske vlade, je poslal obema socialno demokratičnima frakcijama v Berlin enako se glasečo brzojavko z naslednjo vsebino: Nemškoavstrijska socialna demokracija častita k zmagoviti nemški revoluciji in upa, da se bo demokratična in socialna republika

nemške Avstrije združila v nemško državo. — Državni svet je soglasno sklenil odposlati nemškemu državnemu kanclerju brzojavko, v kateri na koncu pravi: Državni svet upa, da se bo volitev v ustavodajalno skupščino nemške države udeležilo tudi nemško ljudstvo nemške Avstrije.

Bavarska republika.

Monakovo, 9. novembra. Sestavila se je nova vlada. Vnanji minister in ministrski predsednik je dr. Kurt Eisner. Republikanski parlament je v permanenti. Centrum je od vlade izključen. Liberalna stranka odklanja zvezo z republikanci. Kralj s celo družino je zapustil Monakovo in se odpeljal v Švico. Prejšnji profesor na kraljevi trgovski šoli Jaffe je imenovan za finančnega ministra, ljudski učitelj Hoffmann je postal naučni minister. Znani pacifist Quidde je drugi podpredsednik republikanskega parlamenta.

Rumuni proti Madžarom.

Budimpešta, 10. novembra. Erdeljski Rumuni prirede danes veliko narodno skupščino v Aradu, katera bo storila sklepe odločilne važnosti. Vršec se nahaja v rumunskih rokah, Orsovo pa so, kakor se zdi, zasedli francoski konjeniki. Madžarska obmejna policija ima nalogo, da v Orsovi skupno s Francozi deluje za mir in red. Iz županije Krasso je pobegnilo na tisoče Madžarcev ter je tam nastala rumunska revolucija. Karansebes se nahaja v rokah rumunske vojske. Belo Cerkev je zasedla srbska vojska.

Amerika za prehrano bivše Avstro-Ogrske.

Bern, 10. novembra. Brzojavni korespondenčni urad je prejel od tukajšnjega ameriškega poslanstva naslednjo vest: Upravitelj prehrane v Zedinjenih državah severne Amerike, Hoover, bo kot posebni Wilsonov odposlanec prispel v Evropo, da se dogovori z entento, kako preskrbeti narode bivše avstro-ogrske monarhije z živili in drugimi potrebščinami.

Habsburžani se presele v Švico.

Budimpešta, 10. novembra. Iz ogrskih političnih krogov se poroča, da se cesar Karel odpove prestolu. Odstopila da bo cela dinastija ter se preselila v Švico. V petek je bilo že pripravljenih 30 avtomobilov, da prepeljejo cesarsko rodbino v Švico. Potovanje pa se je z ozirom na dogodke na Tirolskem in Solnograškem moralo opustiti.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1301 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1301 do konca prejmejo goveje meso v torek, dne 12. t. m., dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 7. do pol 8. zjutraj štev. 1301 do 1500, od pol 8. do 8. štev. 1501 do 1700, od 8. do pol 9. štev. 1701 do 1900, od pol 9. do 9. štev. 1901 do 2100, od 9. do pol 10. štev. 2101 do 2300, od pol 10. do 10. štev. 2301 do 2500, od 10. do pol 11. štev. 2501 do konca.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Franciškanska ul. 6,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za . . shode in veselice. . . Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd. . .

Mesarje

išče Vnovčevalnica za živino v Ljubljani proti dobri plači in hrani. Nastopiti bi bilo službo takoj. Zglasiti se je v tovarni Andretto na Viču ali pa v našem uradu na Turjaškem trgu št. 1.

Hlapci h konjem in deklet za molžo krav

na pristavo Zelen hrib pri dolenjskem kolodvoru išče Vnovčevalnica za živino v Ljubljani. Plača in hrana prav dobra. Nastopiti bi bilo službo takoj. Zglasiti se je pri oskrbništvu na Zelenem hribu ali v uradu na Turjaškem trgu št. 1 i nadstropje.